

ЛІСИЧКА-
СИРОГА

ЛІСИЧКА- СИРОТА

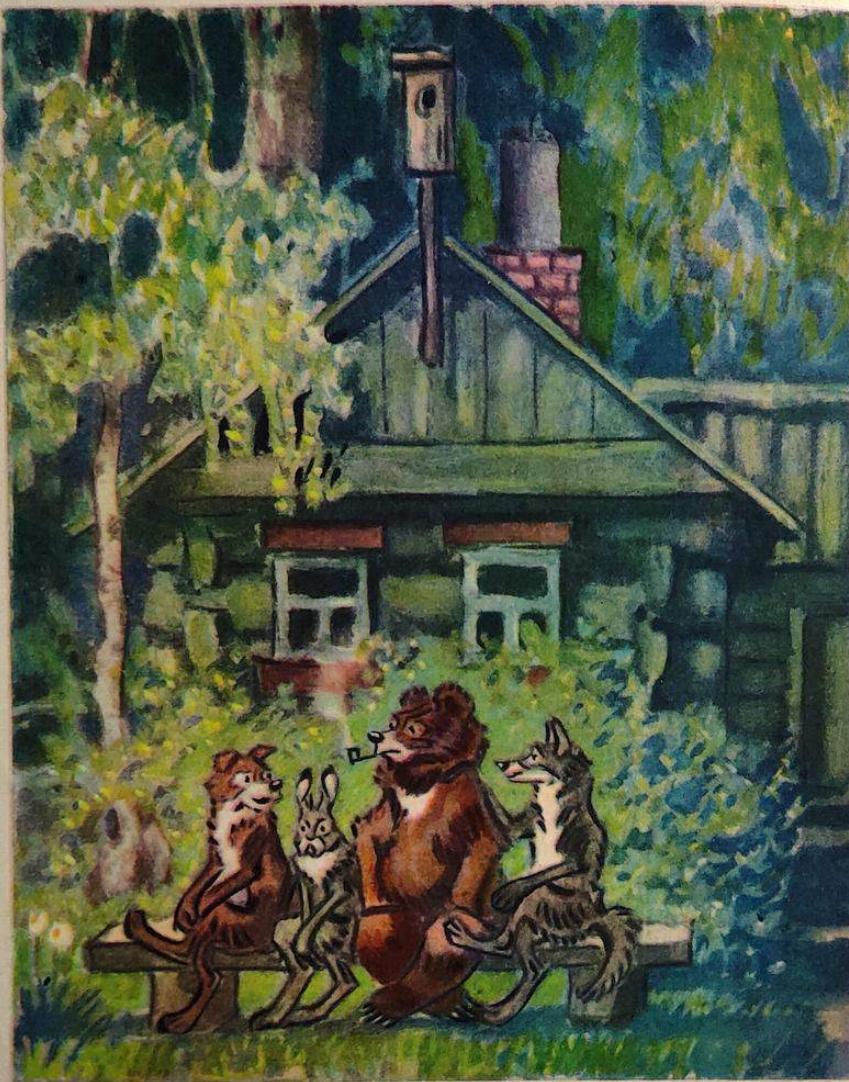
БАШКИРСЬКА НАРОДНА КАЗКА

Переклав ПАВЛО ТИЧИНА

Малюнки В. ЛІТВІНЕНКА

ВИДАВНИЦТВО ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ „ВЕСЕЛКА“
Київ 1965

Якось навесні зустрілися ведмідь, вовк, собака та засіць. Вони поскаржились один одному на те, як-то погано їм жилося узимку: було холодно й важко на прожиття чогось добути. От і почали вони поміж собою раду радити.

— А давайте жити разом, отак воно краще буде! — сказав ведмідь.

Погодились. Поставили собі хатину в лісі на галявині та й почали жити разом.

Ось одного разу ведмідь і каже:

— Друзі, час готовуватися до зими: треба нам купити

корову. Собака пастиме її. Дивись, на зиму й буде в нас батман масла.

А батман — це така діжка невелика.

Всі інші охоче погодились із ведмедем. Того ж таки дня пішли вони на базар, продали шкурки забитої ними звірини й на вторговані гроші купили корову.

Собака щодня виводив корову на галявину й пас її, а вовк доїв її. Заєць вивідував, де кращий випас для корови, а ведмідь розпоряджався всім господарством.

Минуло літо, надійшла вже осінь, і друзі зібрали повнісінський батман топленого масла.

— Треба батман із маслом поставити на горище під саму стріху, — сказав ведмідь. — І щоб ніхто поки що не чіпав того масла. А коли прийде зима, будемо брати його потроху та картоплю смажити.

Всі погодилися з ведмедем. Батман із топленим маслом взяли й поставили на горище.

Якось надвечір сиділи всі вони, чай попивали; аж тут раптом у вікно хтось постукав. Заєць відчинив двері.

Дивляться: прийшла лисичка, така вже лагідна та тиха. Лисичка низенько вклонилася.

— Здоровенькі були, любі друзі, вечір вам добрий! Господарі поздоровкалися, запросили її чайку попити. Сіла лисичка до столу та й почала говорити тихенько:

— Самотня я, живу сиротою. Візьміть і мене до себе в свою сім'ю.

— Добре, сьогодні от порадимось, брати чи не брати тебе в нашу сім'ю. Завтра приходь по відповідь, — сказав їй ведмідь.

Лисичка подякувала господарям за чай і пішла.

— Треба прийняти її. Така вона скромна з себе та тиха, — вирішили господарі.

Другого дня вранці прийшла лисичка, і їй сказали звірі, що вони згодні взяти її у свою сім'ю. І от вона стала жити з ними.

Тримала себе лисичка скромно, була слухняною і завше старалась догоджати не тільки що ведмедеві чи вовкові та собаці, а й зайцеві.

Незабаром лисичка пронюхала, що на горищі приховано батман із топленим маслом. А лиска ж бо любить масло! Закортіло їй самій те масло спожити, і щоб ніхто про це не знав.

Нарешті пішла вона на хитрощі.

Якось увечері лисичка сказала, що піде надвір перевірити, чи добре замкнено ворота. Вийшла вона за двері, підійшла до вікна, постукала в шибку та й питає, змінивши голос:

— А чи вдома лисичка-сирота?

— Вдома, вдома, зараз прийде, — відповіли їй.

— Скажіть, щоб вона зараз же ішла до нас — треба дати ім'я новонародженному борсученяті.

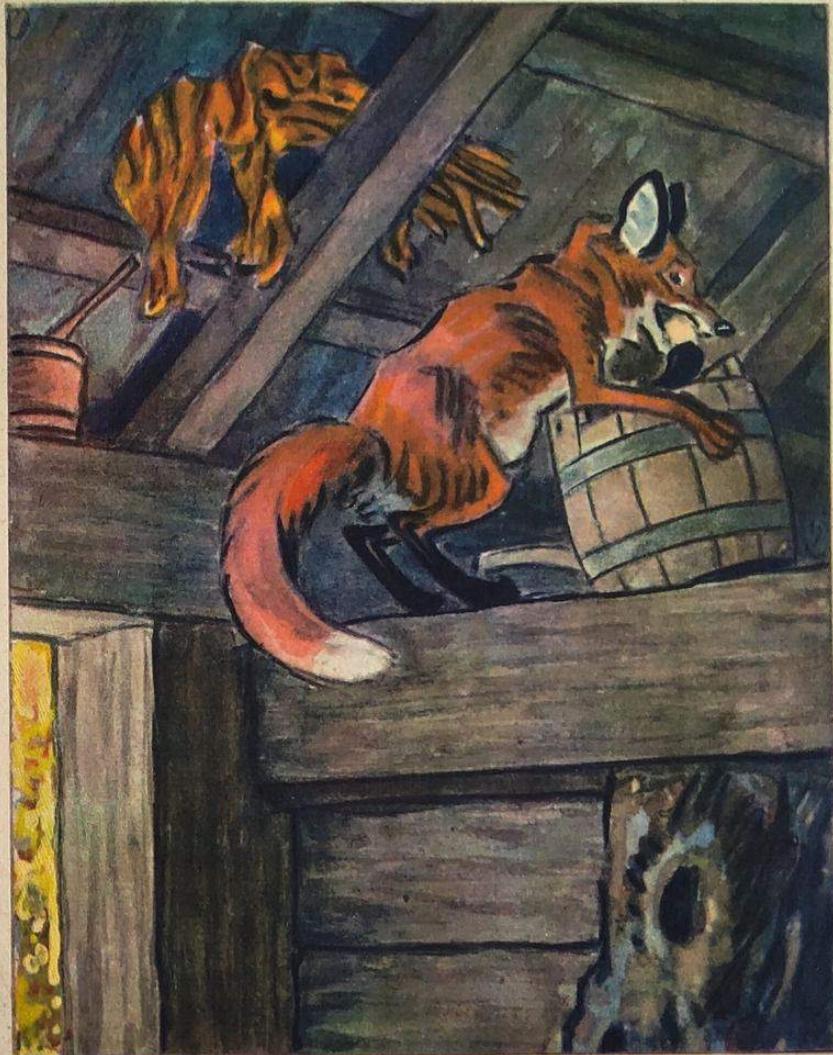
— Гаразд! — відповіли з хати.

Вернулась лисичка до хати.

— Лисичко! Тільки що приходили запрошувати тебе до новонародженого борсученяті, — сказав ведмідь.

— Ну що ж, треба сходить, — відповіла лисичка.

Налаштувалась вона і вийшла з хати. Походила вона кругом хати, прокралася в сіни, стрибнула на горище,

зняла там батман із маслом та й почала призволятися. Наїлась лисичка, скільки сама схотіла, та масла багато ще в батмані лишилося. Ось відпочила вона та й вернулась у хату.

— Чим же там тебе пригощали? — спитали лисичку.

— Смаженою гускою, вареною куркою та маслом, — відповіла лисичка, облизуючи масні губи.

— Яким ім'ям борсученя нарекла? — спитав собака.

— Початком, — відказала лисичка.

Наступного дня лисичка сказала, що їй знову треба йти ім'я давати, а сама вийшла, забралась на горище та й виїла масло до половини батмана.

— Ну, яким же ім'ям ти новонародженого нарекла? — поспитав лисичку куцохвостий заєць, коли та вернулась.

— Половинкою, — відповіла лисичка.

На третій день лисичка знову залізла на горище та й із'їла все масло. Геть чисто вилизала вона батман і вернулась до хати.

— Яке ім'я дала? — спитав у неї відмідь.

— Рештка, — відповіла лисичка.

Настала зима.

Ось одного разу ведмідь і каже:

— Ну, друзі! Треба внести хоч трохи масла та насмажити картоплі.

— Давайте, давайте, — радісно погодились усі інші.

— Сходи, лисичко, та принеси трохи масла, — сказав ведмідь.

Усі вийшли в сіни. Лисичка полізла було по стіні

на горище, та впала на землю й прикинулась, нібто не може вона по тій стіні видертися.

— Дуже вже високо, не можу вилізти туди, — бідкається лисичка.

Собака взявся їй допомогти. Підсадив лисичку. От ізлізла вона, та тут усі, хто був унизу, раптом почули з горища писклявий лисиччин голос:

— Аніякого тут масла немає! Самий тільки батман порожній!

Їй ніхто не повірив.

Тоді лисичка скотила вниз порожній батман. Дивляться—а й справді батман порожній.

— Хто ж це, безсовісний, масло пожер? — зарикав ведмідь. — В цю ж мить знайти мені розбійника!

Довго вони міркували та радились, як їм того злодія піймати. І ось що придумав ведмідь:

— Давайте, — каже, — розкладемо багаття, а самі посідаємо навколо нього. У того, хто поїв масло, від вогню це масло розтопиться й потече додолу.

Так вони й зробили: розкладали вогнище.

Незабаром біля вогню усі пригрілись і поснули. А саме ж тоді стояли вже перші зимові морози, то через це найміцніш од усіх спав ведмідь.

Тільки одна лисичка не спала. Бачить вона: геть по всьому тілі в неї виступило масло. Злякалася лисичка, що це може викрити її і тоді ніяк їй не минути карі. І от вона придумала свою провину звернуть на ведмедя. Вона стерла з себе масло і вимостила ним сонного ведмедя.

Коли попрокидалися звірі, то побачили: всі такі ж, як і були, сухі, а от у ведмедя — то чисто вся шерсть у маслі.

— Ось хто поїв масло! — закричали звірі й хотіли було покарати ведмедя.

— Страйайте! Тут якась є хитрість! — скрикнув ведмідь. — Треба ще більше розкладти багаття й випробувати всіх знову.

Всі погодились, одна тільки лисичка сказала:

— Чи варто ж ото розкладати багаття? Дуже вже жарко буде!

І знову розклали багаття, і посідали всі круг нього. Ведмідь за своєю зимовою звичкою знов захріп. А вовк, собака та заєць прикинулися, що сплять. А на лисичці знову почало проступати масло.

Лисичка, побачивши, що звірі поснули, знов стала витирати на собі масло та мастити ним ведмедя. Тільки побачили це вовк, заєць та собака. Іх! Як схопляться вони та як кинуться з криком до лисички!

— Ось де справжній злодюга! А вона ще ж невинною сиріткою прикідається!

Від галасу збудивсь ведмідь. Йому ж усі тут і розказали, як саме зараз виявився злочинець.

Зарепетувала лисичка:

— Я не їла масла! Hii! Hii!

Тоді всі накинулись на неї, зв'язали її, підкинули в багаття сухого хмизу, розпалили вогонь іще дужче й почали тримати лисичку над вогнем за хвіст та за лапи. Масло так і потекло на багаття.

Після цього вони побили лисичку мало не до смерті
та й сказали:

— Іди собі геть звідси! Щоб і духу твого тут не було!
Нема тобі місця в нашій дружній сім'ї!

Підхопилася лисичка та й подалася світ за очі.

ДЛЯ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

*

ЛИСИЧКА-СИРОТА. БАШКИРСКАЯ СКАЗКА
(На украинском языке)

*

**Редактор О. В. Буцень
Художній редактор О. І. Паславська
Технічний редактор Х. М. Романчикова
Коректор Н. Ф. Швець**

*

Здано на виробництво 8. XI. 1964 р. Підписано до
друку 21. I. 1965 р. Формат 84 x 108¹/₁₆. Фіз. друк.
арк. 1. Умовн. друк. арк. 1,64. Обл.-вид. арк. 1,37
Тираж 158 000. Зам. № 1037. Ціна 10 коп.
ТП — 1965 — поз. 649.

**Видавництво „Веселка“. Київ, Кірова, 34.
Друкофсетна фабрика „Атлас“ Державного
комітету Ради Міністрів УРСР по пресі.
Львів, Зелена, 20.**